

BELEIDSPLAN DIACONIE

IMMANUELKERK HAARLEM

OUDE KERK SPAARNDAM

september 2015

Beleidsplan Diaconie Haarlem Noord en Spaarndam

1. Introductie.....	3
2. Missie.....	3
3. Organisatie.....	4
3.1 Het college van diakenen (CvD).....	4
3.2 Eredienst.....	4
3.3 Commissies en andere organen.....	4
4. Concrete invulling.....	5
4.1 Wie.....	5
4.1.1 Helper waar geen helper is.....	5
4.1.3 Prioriteiten en keuzes.....	5
Wereldwijd.....	5
Stad/gemeente.....	6
4.2 Hoe – de voorwaarden.....	7
4.3 Wat - de methoden.....	7
4.3.1 Immaterieel.....	7
4.3.2 Financieel.....	8
(a) Schenkingen en leningen.....	8
Kopen en beleggen.....	8
4.3.3 In natura.....	9
4.4 Waarmee – middelen.....	9
4.4.1 Mensen.....	9
4.4.2 Financiële middelen.....	9
(b) Levend geld.....	10
Huuropbrengsten.....	11
Rente/dividend.....	11
Diaconaal vermogen.....	11
5 Communicatie.....	12
6. Doelen 2015 - 2019.....	13
7 Evaluatie Diaconie 2013-2014.....	14
8. Beleidsplannen komende jaren:.....	17

1. INTRODUCTIE

Diaconaat is een belangrijk onderdeel van het kerkenwerk. De kerkelijke gemeente is er niet voor zichzelf. Een gemeente vervult haar diaconale roeping in de kerk en in de wereld door te delen wat haar aan gaven is geschonken, te helpen waar geen helper is, en te getuigen van de gerechtigheid van God waar onrecht plaatsvindt. De diakenen hebben een leidinggevende taak om samen met de gemeenteleden de diaconale roeping gestalte te geven. De diaconie werkt aan de hand van een beleidsplan dat zo nodig wordt aangepast.

Diaconaal bezig zijn wil zeggen: samenzijn, letterlijk: medelijden met de ander tonen, een schouder zijn voor de ander om op te huilen. De diaconie is van mening dat diaconaat en pastoraat veel raakvlakken kent. Het streven van de diaconie om in onze gemeente het diaconaat een duidelijker gezicht te geven, zal volgens haar alleen dan kans van slagen hebben wanneer er goede contacten en uitwisseling van ervaringen zijn met ziekenbezoekers, bejaardenbezoekers, contactpersonen in de wijken en de predikanten. Samen kunnen we de gemeente beter helpen haar diaconale opdracht te vervullen.

De diakenen hebben een 4-tal hoofdopdrachten:

- 1) Het treffen, waar nodig, van voorzieningen tot verlening van diensten aan hen, die hulp behoeven en tot bevordering van het maatschappelijke welzijn.
- 2) Het bijeenbrengen, beheren en besteden van diaconale goederen en gelden.
- 3) Het deelnemen aan ambtelijke vergaderingen zoals kerkenraad en de aanwezigheid in kerkdiensten, vooral bij het Heilig Avondmaal vervullen de diakenen een belangrijke rol.
- 4) Het dienen van de Kerk in haar taak om gemeente, overheid en samenleving te wijzen op haar roeping om ten aanzien van sociale vraagstukken, gerechtigheid te betrachten.

2. MISSIE

“Als de kerk niet dient, dient zij tot niets”

Het woord diaconie is afgeleid van het Griekse woord “diakonia” dat “dienst” betekent. Diaconie, en diaconaat, betekent dus letterlijk dienstbaarheid aan de medemens, en vormt daarmee het wezen van de christelijke levensbeschouwing. De christen volgt immers de levenshouding van Jezus, die de zorg om en het opkomen voor de mensen om hem heen centraal stelde.

De kerk, de gemeente van Jezus, is er niet voor zichzelf, ze moet allereerst dienstbaar zijn. Ze heeft als belangrijkste taak om iets van de bedoelingen van God zichtbaar te maken in en aan de wereld. Aan deze diaconale opdracht kan de kerkelijke gemeente concreet gestalte geven door te delen wat haar aan gaven is geschonken, door te helpen waar geen helper is, en door – in Gods naam – te pleiten voor rechtvaardigheid daar waar onrecht plaatsvindt; niet beperkt tot de eigen gemeente, plaats of land, maar zo nodig wereldwijd.

De Diaconie Haarlem-Noord en Spaarndam ziet het daarbij als haar missie:

- de kerkelijke gemeente bewust te maken van deze eerste, diaconale opdracht
- de kerkelijke gemeente ertoe te bewegen haar gaven te delen
- de noden en het onrecht in onze samenleving aan de orde te stellen
- te helpen waar geen helper is
- te werken aan een meer rechtvaardige samenleving waarbij de diaconie niet alleen namens, maar vooral ook samen met die kerkelijke gemeente aan deze missie gehoor wil geven.

3. ORGANISATIE

3.1 HET COLLEGE VAN DIAKENEN (CvD)

Het college van diakenen telt thans 10 diakenen inclusief de penningmeester en een diaken voor bijzondere taken die beiden vrijgesteld zijn van diaconale taken. Eén diaconale functie wordt uitgevoerd door 2 personen en wordt geteld voor 1. De diaconie komt 7 x per jaar in een vergadering bijeen.

Het college van diakenen komt ca. zeven maal bijeen voor een vergadering. De vergadering wordt voorbereid door het moderamen. Het moderamen bestaat tenminste uit twee leden die ook ambtsdrager zijn. Alle diakenen zijn ook lid van de kerkenraad. Namens de diaconie heeft één van de diakenen zitting in het in het moderamen van de kerkenraad. Voor een aantal zaken is de goedkeuring van de kerkenraad vereist, zoals: beleidsplan, begroting en jaarrekening. Daarnaast wordt verantwoording afgelegd (via de jaarrekening) en de kerkenraad geïnformeerd.

Van de vergadering van het College van Diakenen (CvD) wordt door de secretaris een verkort verslag in het "Noorderkwartier" geplaatst.

3.2 EREDIENST

De diakenen helpen volgens een rooster mee in de eredienst. De diakenen verzorgen in de eredienst het gebedenboek, collecteren en zorgen ervoor dat na afloop van de dienst de bloemen worden weggebracht. Tijdens een avondmaaldienst nodigt een diaken de gemeente en zorgt voor een goed verloop. Voor avondmaalsdienst zorgt de diaken voor het gereed maken van de tafel en na de dienst dat alles weer wordt opgeruimd.

3.3 COMMISSIES EN ANDERE ORGANEN

Een aantal diakenen is behalve lid van het CvD en lid van de kerkenraad ook lid van diverse commissies/organen. De diaken treedt in dergelijke gevallen op als afgevaardigde namens het CvD. De diaken brengt van de vergaderingen verslag uit aan het CvD. In o.a. de volgende commissies is één of meerdere diakenen vertegenwoordigd: ZWO-commissie, Diaconaal Fonds Samenwerkende Kerken en het Interkerkelijk Noodfonds Haarlem. Ook kan een diaken zitting hebben in één of meer taakgroepen. Verder onderhoudt de diaconie contact met: Stichting Interkerkelijk Noodfonds Haarlem, Stem in de stad en De Schakel.

4. CONCRETE INVULLING

4.1 WIE

4.1.1 HELPER WAAR GEEN HELPER IS

Diaconaat is helpen waar geen helper is. Dat betekent dat in principe aan iedereen hulp geboden wordt die dat nodig heeft, niet alleen binnen, maar ook buiten de eigen kerkelijke gemeente, niet alleen aan christenen maar ook aan anders- en niet-gelovigen, zonder daarbij op enigerlei wijze onderscheid te maken.

Wel wordt als dat mogelijk is eerst een beroep gedaan op andere, voorliggende voorzieningen of instanties, zoals de burgerlijke gemeente, of de eigen (geloofs)gemeenschap waar iemand deel van uitmaakt, die – mede – hulp zouden kunnen verlenen.

4.1.2 BARMHARTIGHEID EN GERECHTIGHEID

Bij diaconaat gaat het altijd om situaties waarbij de persoonlijke levensomstandigheden, de basisbehoeften van mensen in het geding zijn. Dit zijn, vrij vertaald naar de werken van barmhartigheid: de behoefte aan voedsel, kleding, onderdak, zorg, veiligheid en geborgenheid, en enig toekomstperspectief. (Mattheus 25 vs. 35-40: de hongerigen voeden, de dorstigen te drinken geven, de vreemdeling onderdak verschaffen, de naakten kleden, de zieken verzorgen, en de gevangenen bezoeken).

Ook in situaties waarbij de begrippen “onrecht” en “gerechtigheid” een rol spelen gaat het veelal om diaconaat.

In situaties waarbij deze aspecten niet in het geding zijn, is meestal geen sprake van diaconaat. In dat geval wordt door de diaconie dan ook geen hulp verleend. Wel wordt dan verder doorverwezen naar instanties die wel zouden kunnen helpen.

4.1.3 PRIORITEITEN EN KEUZES

Het is uiteraard onmogelijk om iedereen te helpen of zelfs maar te bereiken. Dus moeten prioriteiten worden gesteld en keuzes worden gemaakt. Zo wordt in eerste instantie onderscheid gemaakt tussen hulp wereldwijd, landelijk en plaatselijk.

Op basis van het landelijk advies is afgesproken dat hulpaanvragen uit Haarlem en directe omgeving voorkeur krijgen bij het 2 x per jaar toewijzen van onze giften. Landelijke en internationale hulpaanvragen worden in principe gefinancierd door Kerk in Actie. Alle

hulpaanvragen worden vóór toewijzing van gift, beoordeeld op bijvoorbeeld het keurmerk Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF)

WERELDWIJD

De diaconie acht het bijzonder belangrijk dat juist de kerk voldoende aandacht heeft voor de slechte levensomstandigheden van de armste onder de armen, die vooral leven in ontwikkelingslanden; aandacht voor de ongelijke verdeling en het onrecht in de wereld, èn voor de oorzaken daarvan, vooral voor zover onze eigen westerse wereld daarop invloed heeft of zou kunnen hebben. Daarom wordt een aanzienlijke bijdrage geleverd aan projecten en acties die tot doel hebben de

levensomstandigheden van mensen in arme landen te verbeteren, en ook aan projecten en acties die de bewustwording in het Westen over armoede en de oorzaken daarvan kunnen bevorderen.

Bijdragen aan wereldwijd diaconaal werk worden in de eerste plaats gegeven via het daartoe geëigende landelijke kerkelijke kanaal: Kerk in Actie. Landelijk maakt Kerk in Actie deel uit van het Dienstencentrum van de PKN . Al het buitenlandwerk voert Kerk in Actie samen uit met ICCO¹, de protestantse ontwikkelingsorganisatie. ICCO ontvangt geld van de Nederlandse overheid, Kerk in Actie ontvangt alleen geld uit eigen fondsenwerving.

Door de diaconie worden ook wel andere projecten, acties of instellingen ondersteund, mits deze voldoen aan bepaalde criteria vooral wanneer een wijk, werkgroep, of soms ook een gemeentelijk of persoonlijke titel, daar binding mee heeft (bijv. KCMC). Jaarlijks wordt door de diaconie, maar ook door particulieren van de Protestantse kerk van Haarlem Noord en Spaarndam naar Kerk in Actie giften overgemaakt.

Landelijk/regionaal

Van vele stichtingen en/of instellingen landelijk, regionaal en plaatselijk ontvangt de diaconie jaarlijks een kleine honderd aanvragen voor ondersteuning. Een aantal instellingen en/of stichtingen ontvangen vaste bijdragen van onze Diaconie, zodat de langdurige zorg en /of projecten door hen gecontinueerd kan worden. Aanvragen van instellingen, die vanuit de giftenlijst of anderzijds op de begroting staan, worden veelal met een gift gehonoreerd.

Aanvragen van overige instellingen uit Haarlem of directe omgeving worden verzameld en 2 maal per jaar, in juni en november, beoordeeld (op bijv. CBF keur) door het CvD of zij voor een gift in aanmerking komen.

Aanbevelingen door Kerk in Actie worden door het CvD besproken waaruit mogelijk een gift, een collecte of een bedrag naar Kerk in Actie wordt overgemaakt

Op dit moment besteden wij 11% van de totale begroting aan regionale, provinciale en landelijke instellingen.

STAD/GEMEENTE

De diaconie wil in de eerste plaats een vangnet zijn en blijven voor mensen die bij alle al bestaande hulp- en dienstverlening buiten de boot blijken te vallen, en wil haar energie en middelen daartoe in ieder geval blijven steken in de veelal kleinschalige individuele hulpverlening -“stille hulp”- zoals die al van oudsher wordt gegeven.

Voor snelle behandeling van de hulpvragen en ter voorkoming van dubbele aanvragen bij verschillende kerken is in 2006 het “Diaconaal Fonds Samenwerkende Kerken en Stichtingen in Haarlem” (Kortweg Interkerkelijk noodfonds genoemd) opgericht. Dit fonds, centraal adres gevestigd in de Wilhelminastraat, heeft de mogelijkheid directe hulp, zonder bureaucratie, te verlenen. Het diaconale fonds is 5 dagen per week bereikbaar en wordt door het CvD gesponsord. Mocht er een aanvraag binnenkomen die in de Protestantse Gemeente van Haarlem Noord en Spaarndam thuis hoort en bezocht moet worden, dan wordt contact op genomen met een diaken.

¹ ICCO, Interkerkelijke organisatie voor ontwikkelingssamenwerking, zet zich in voor een wereld zonder armoede of onrecht.

De hulpvragen zijn zeer uiteenlopend, en komen via diverse kanalen binnen: via predikanten en diakenen, via meelevende gemeenteleden, maar ook steeds vaker via organisaties en instellingen waarmee de diaconie contacten onderhoudt.

Verder ondersteunen we bijvoorbeeld Stem in de Stad met een permanente financiële bijdrage en zijn we betrokken bij hun projecten. Ook steunen we bijvoorbeeld fysiek en financieel projecten van de Schakel

4.2 HOE – DE VOORWAARDEN

Diaconale bijstand kan op verschillende manieren en in verschillende vormen worden gegeven. In alle gevallen geldt:

- Diaconale bijstand wordt onvoorwaardelijk verleend, dat wil zeggen dat geen tegenprestatie wordt verlangd. Mensen hoeven zich bijvoorbeeld niet te bekeren of naar de kerk te komen. Wat wel van mensen of instellingen wordt gevraagd is, dat ze zelf meewerken aan een oplossing voor hun situatie, en daartoe zoveel mogelijk alle relevante gegevens verstrekken. Maar als dat moeilijk blijkt krijgen ze vaak toch het voordeel van de twijfel. Daarin kan een diaconie zich onderscheiden van een bureaucratische instelling: de menselijke maat is bepalend.
- Mensen dienen altijd met respect te worden benaderd, dus als gelijke, en niet vanuit een ongelijke relatie hulpverlener-hulpbehoevende. Diaconaat is immers samen delen, vanuit beweging en met het idee: “wat ik nu voor jou doe, zou jij of anderen dit ook voor mij doen als het nodig was”. Kernwoord daarbij is “solidariteit”.
- Diaconale bijstand dient in een zodanige vorm te worden gegoten, dat de kans dat de situatie werkelijk verbetert het grootst is. Dus hulp moet altijd op maat gesneden zijn. De beste bijstand is die, waarbij mensen in staat worden gesteld zelf bij te dragen aan de verbetering van hun situatie, en niet afhankelijk worden gemaakt. (Geef iemand die honger heeft geen vis, maar een hengel om mee te vissen).

Er wordt altijd vertrouwelijk met informatie omgegaan, en aan de hulp wordt geen ruchtbaarheid gegeven, tenzij dat voor die zaak beter is en de persoon in kwestie daarvoor toestemming geeft. Alle diakenen en ook de andere ambtsdragers hebben geheimhoudingsplicht.

4.3 WAT - DE METHODEN

4.3.1 IMMATERIEEL

Diaconale ondersteuning is lang niet altijd materieel van aard. Verreweg het meeste diaconale werk, vooral op het gebied van de zorg, onttrekt zich aan het gezicht van de gemeente, omdat het wordt uitgevoerd in stilte, al of niet via tussenkomst van kerk of diaconie, maar vaak wel vanuit gelovige inspiratie. Denk aan mantelzorg, burenhulp en allerlei vormen van “vanzelfsprekend” diaconaal getint vrijwilligerswerk. Veel diakenen, en overige gemeenteleden, zijn op die manier actief, als vrijwilliger of soms ook via hun beroep.

Soms is het voldoende – of zelfs beter – om mensen in probleemsituaties alleen maar een eindje op weg te helpen. Bijvoorbeeld door samen de zaken eens goed op een rijtje te zetten en na te gaan

welke mogelijkheden mensen zelf hebben om iets ten goede aan hun situatie te veranderen. Of door mensen te begeleiden op hun weg naar andere instanties zoals de Sociale Dienst en Maatschappelijk Werk. Sommige hulpvragen bij de diaconie worden op die manier helemaal opgelost, bij de meeste is uiteindelijk een combinatie van immateriële en materiële ondersteuning het meest effectief.

4.3.2 FINANCIËEL

(a) SCHENKINGEN EN LENINGEN

Directe financiële bijstand (giften) aan individuen wordt door de diaconie niet meer vaak verstrekt. Veel van de individuele vragen komen binnen bij het eerder genoemde “Diaconaal Fonds Samenwerkende Kerken en Stichtingen in Haarlem” en/of worden doorverwezen naar Stichting Urgente Noden (deze laatste stichting wordt mede vanuit de gemeente Haarlem ondersteund).

Structurele financiële ondersteuning (aanvulling van inkomen tot het bestaansminimum) aan individuen wordt in principe niet gegeven omdat dit problemen de sociale verzekerings- wetten, zoals de bijstandswet, oplevert.

Structurele ondersteuning aan organisaties en instellingen wordt in principe evenmin gegeven. Ieder jaar opnieuw wordt vastgesteld door welke organisaties en instellingen een bijdrage is aangevraagd, of deze – bij raadpleging van het jaarverslag van de betreffende instelling – zinvol wordt geacht, en of de eigen begroting een dergelijke bijdrage toelaat. Is er geen ruimte op de begroting, maar wordt een bijdrage wel wenselijk geacht, of is het belangrijk dat het doel onder de aandacht van de gemeente wordt gebracht, dan wordt een afzonderlijke collecte aan dit doel besteed.

Omdat het voor de projecten van het werelddiaconaat essentieel is dat er een continue geldstroom is, zodat projecten die zijn ingezet ook tot een goed einde kunnen worden gebracht, en omdat het hier bovendien gaat om de armste der armen, heeft de diaconie bij besluit vastgelegd om indien de jaarlijkse collecteopbrengsten voor Kerk in Actie onvoldoende zijn dit aan te vullen, tot tenminste 5% van haar jaarlijkse totale inkomsten, voor Kerk in Actie

KOPEN EN BELEGGEN

Diaconaat (gaven delen, mensen helpen zichzelf te helpen) houdt ook in dat kerken en hun leden kritisch moeten zijn in hun eigen bestedingsgedrag, en waar mogelijk producten kopen en gebruiken waarvoor de arbeiders die ze hebben verbouwd of gemaakt een eerlijke prijs ontvangen. Te denken valt aan Fair Trade producten (wereldwinkel) en Max Havelaar koffie.

Er bestaan banken en beleggingsfondsen die het daar ondergebrachte geld ethisch beleggen/besteden, zoals Oikocredit, waar arme mensen in ontwikkelingslanden tegen zeer lage rente een lening kunnen afsluiten om een eigen bedrijfje op te zetten. Deze geven echter een laag rendement, te laag voor de diaconie om het diaconale vermogen er onder te brengen. Om bij te dragen aan de belangrijke doelstelling van Oikocredit zijn wel een paar bescheiden aandelen gekocht. Het is ook een diaconale taak, deze manier van beleggen bij de kerkelijke gemeente onder de aandacht te brengen; hier houden enkele meelevende gemeenteleden zich actief mee bezig.

Het voornemen ligt er om een deel (bijv. 30%) van het diaconale vermogen onder te brengen bij de Triodos bank, waar het tegen een acceptabel (maar lager)rendement op een zuivere, verantwoorde manier wordt aangewend, dat wil zeggen: gericht op en zonder schade toe te brengen aan mens en

milieu (“rente zonder bijmaak”). Niet het hele vermogen wordt daar ondergebracht, om het risico – dat zo laag mogelijk wordt gehouden – te spreiden.

Een ander (nader te bepalen) deel van het diaconale vermogen wordt besteed aan projecten van het Protestants Diaconaal Krediet Nederland (PDKN). Aflossing geschiedt jaarlijks op basis van een looptijd van 10 jaar. Het PDKN geeft een kleine rente vergoeding.

Het overige deel van het diaconale vermogen wordt bij grote Nederlandse banken ondergebracht op spaarrekeningen, obligaties en beleggingen met behoud van het uitstaande vermogen.

4.3.3 IN NATURA

Wanneer bijvoorbeeld sprake is van een hoge schuldenlast, of wanneer verslaving in het spel is, zijn mensen niet gebaat bij een financiële injectie, omdat deze in zo’n situatie vrijwel nooit wordt gebruikt voor datgene waarvoor het is bedoeld. Soms kan hulp “in natura” dan uitkomst bieden. Als mensen niet meer te eten hebben wordt één of twee keer met of voor hen boodschappen gedaan en wordt zo mogelijk de voedselbank ingeschakeld.

Ook wanneer in overige situaties zeer concrete zaken nodig zijn, zoals meubels of kinderkleding, wordt vaak een beroep op de gemeente gedaan om deze zaken nieuw of tweedehands aan te leveren.

4.4 WAARMEE – MIDDELEN

4.4.1 MENSEN

De doelstellingen kunnen nog zo verheven zijn, maar er moeten natuurlijk wel voldoende middelen voorradig zijn om die ook te kunnen uitvoeren: menskracht, geld, en de voorwaarden die nodig zijn om beide te werven en in te zetten, zoals deskundigheid, communicatie en inspiratie. De diaconie en de diakenen worden wel “de handen van de kerk” genoemd, waarmee wordt bedoeld dat zij in de praktijk ten uitvoer brengen wat in de kerk wordt beleden. Dit wordt echter vaak vertaald met het idee dat diakenen dus vooral doeners moeten zijn, mensen die hun handen kunnen laten wapperen. Maar voor het goed en volledig kunnen uitvoeren van alle diaconale taken zijn mensen nodig met zeer verschillende kundigheden en vaardigheden. Doeners, maar ook denkers, dromers en drammers!

4.4.2 FINANCIËLE MIDDELEN

De diaconie heeft één pand – de Westkolk 8 – dat via een schenking in haar bezit is gekomen. Dit pand wordt verhuurd. Enerzijds aan de kerk in Spaarndam, anderzijds aan een gemeentelid. Verder heeft de diaconie geen onroerend goed. Wel heeft ze verschillende geldelijke middelen tot haar beschikking, waaronder een diaconaal vermogen. Ze beschouwt zichzelf slechts als beheerder daarvan, met als taak te zorgen dat die middelen zo goed en volledig mogelijk ten behoeve van de beoogde doelgroep wordt aangewend. Want het is bestemmingsgeld, door de gemeente nu en in het verleden bijeengebracht met als doel de armen te steunen. Feitelijk is het dus eigendom van de armen.

De belangrijkste stelregel daarbij is dat er zoveel armen op de wereld zijn, dat dit geld in geen geval mag worden opgepot. Alles wat er in een jaar binnenkomt, dient ook direct dat jaar weer te worden

besteed. Dat lijkt misschien in tegenspraak met de aanwezigheid van een diaconaal vermogen, maar is dat naar onze mening niet (zie hieronder).

De groep armen is zeer diffuus, en niet overal en altijd even eenvoudig te bereiken. Daarom probeert de diaconie de diaconale gelden te beheren zoals een ouder zou doen bij de zorg voor zijn/haar kinderen. Er wordt gestreefd naar een zo eerlijk en evenredig mogelijke verdeling naar huidige behoefte, dat bij de één wat meer kan zijn dan bij de ander, waarbij echter ook de toekomst zoveel mogelijk wordt veiliggesteld.

(b) LEVEND GELD

De kerkelijke gemeente wordt geroepen tot het delen van haar gaven.

1. COLLECTES

In iedere eredienst wordt gecollecteerd voor een doel met een diaconaal karakter. Vanuit de landelijke kerk wordt een collecterooster geadviseerd, waarop ook een aantal doelen voorkomen zonder diaconaal karakter, die voor de doorgang van het kerkenwerk noodzakelijk zijn.

Daarnaast wordt in de eigen gemeente in iedere kerkdienst gecollecteerd om de eredienst en het kerkenwerk doorgang te kunnen laten vinden.

In het landelijke diaconale collecterooster zijn 10 collecten opgenomen voor de verschillende werkerreinen van Kerk in Actie in het buitenland (zending en werelddiaconaat), en 4 voor het binnenlands diaconaat. Van de ruimte op dit rooster die de gemeente zelf mag invullen, zijn zo'n 40 collecten vrij in te vullen door de diaconie. De jaarlijkse kerstcollecte wordt besteed aan een ziekenhuis in Tanzania (KCMC). Alle Heilig Avondmaal collectes zijn in principe bestemd voor het Werelddiaconaat. Collecten voor missionair werk en PKN worden als kerk /2^e collecte beschouwd.

Wanneer dringend een extra collecte gewenst is voor een bepaald diaconaal doel waarvoor geen ruimte is ingeroosterd, dan kan de diaconale collecte voor dat speciale doel worden bestemd. Dit wordt dan van tevoren aan de gemeente bekend gemaakt, en de volledige opbrengst van die collecte wordt dan uiteraard ook alleen voor dat doel bestemd ("doorzendcollecte").

De inkomsten uit collecten vertonen de laatste jaren in absolute zin een dalende lijn, voornamelijk als gevolg van het afnemend aantal gemeenteleden. Gemiddeld brachten de diaconale collecten in 2014 EUR 10,07 (2013: EUR 9,29) per belijdend lid op. Ook de inkomsten uit overige giften (zie hierna) zijn beperkt (2014: EUR 600,-; 2013: EUR 600,-).

2. OVERIGE GIFTEN

Onder "levend geld" verstaan we ook de vrijwillige giften die aan de diaconie (of de landelijke kerk) overgemaakt worden.

Gedurende het jaar worden door de gemeenteleden periodiek of incidenteel giften naar de diaconie overgemaakt.

Ongeveer half november starten de voorbereidingen voor de jaarlijkse Kerstactie, waarbij actief giften geworven worden. Hierbij worden door een commissie van de diaconie vooraf de (plaatselijk, landelijk en wereldwijde) doelen vastgesteld.

De **ANBI-regels** om een gift aan de diaconie als aftrekbaar aan te merken, zijn in 2015 met ingang van 2016 veranderd. De diaconie heeft tijdig maatregelen genomen om deze aftrekbaarheid te

behouden.

Op de website is daartoe een speciale rubriek voor opgenomen, welke jaarlijks onderhouden wordt.

HUUROPBRENGSTEN

Per jaar ontvangt de diaconie EUR 15.000 (2014) aan huuropbrengsten van het pand aan de Westkolk. De huur is marktconform vastgesteld door een makelaar, zodat enige schijn van een gift aan de Kerkrentmeesters (waarvoor het pand niet is geschonken aan de diaconie) wordt vermeden. De huuropbrengst dient enerzijds ter vergoeding van de exploitatiekosten en onderhoud/afschrijvingen, anderzijds wordt dit geld besteed in het jaar aan diaconale doelen.

RENTE/DIVIDEND

Een derde belangrijke bron van opbrengsten betreffen ontvangen rente en dividend op obligaties/bankrekeningen/aandelen.

DIACONAAL VERMOGEN

De diaconie heeft het beheer over een geldelijk vermogen van ongeveer EUR 383.000. Alle decennia die dit kapitaal "in de familie" is, is dit grotendeels onaangetast gelaten, en werd alleen de rente gebruikt voor "de kinderen", het diaconaat. Voor de huidige diaconie is dit vermogen dus een kostbare erfenis uit het verleden, waar ze zeer behoedzaam mee wenst om te gaan. Vanuit zowel de gemeente als vanuit de algemene publieke opinie wordt druk op de diaconie uitgeoefend om vooral niet zuinig om te springen met de aanwending van het diaconale vermogen.

Het diaconale vermogen kan het beste worden vergeleken met bedrijfskapitaal, dat een bedrijf niet als winst aan de arbeiders kan uitkeren, maar telkens opnieuw moet investeren in het bedrijf, om ook in de toekomst rendabel te kunnen blijven, en zo de arbeiders zekerheid te kunnen blijven bieden. Alleen door het diaconale vermogen intact te laten, en zo voordelig mogelijk vast te zetten, is de diaconie nu en later verzekerd van een min of meer continue extra bron van inkomsten. De diaconie beschouwt het intact laten van het diaconale vermogen als een dergelijke investering in de toekomst van het diaconaat, en van de mensen om wie het gaat. Ze staat in deze zienswijze niet alleen: er bestaan weliswaar geen bindende richtlijnen hiervoor, maar is wel algemeen aanvaard gedachtegoed bij andere diaconieën die beschikken over een (meestal van oudsher hervormd) vermogen.

Met het diaconale vermogen moet ook in overige opzichten behoedzaam worden omgesprongen, want het is geen eigendom van de diaconie. Dat betekent dat er niet mee mag worden gespeculeerd, en dat er niet risicodragend mee mag worden belegd. Het moet op een verantwoorde manier tegen een zo gunstig mogelijk rendement worden vastgezet, zodat uit de opbrengsten en door de manier van beheer zoveel mogelijk diaconaat kan worden bekostigd. Om het risico te spreiden wordt bijvoorbeeld nooit het hele vermogen bij één bank of instelling ondergebracht.

De diaconie moet snel over fondsen kunnen beschikken ingeval van nood dichtbij of ver weg. Het CvD kan beslissen om in een bepaald jaar 10% van de begroting hiervoor uit te geven.

5 COMMUNICATIE

Om belangrijke informatie onder de aandacht te brengen van gemeenteleden en buitenkerkelijken maakt de diaconie gebruik van een aantal communicatiemiddelen.

(a) Noorderkwartier

Het Noorderkwartier is met name gericht op de leden van de kerkelijke gemeente van Haarlem Noord en Spaarndam. Het verschijnt om de vier tot zes weken. In het Noorderkwartier staan de contactgegevens van de diaconie en het autorijrooster vermeld. Het Noorderkwartier wordt verder gebruikt om collectes en goede doelen onder de aandacht te brengen. Van elke vergadering plaatst de diaconie een samenvatting in het Noorderkwartier.

(b) Zondagsberichten

De Zondagsberichten worden wekelijks uitgereikt aan het begin van de dienst aan de bezoekers van de kerken en bevatten belangrijke mededelingen en actuele informatie over activiteiten. De diaconie gebruikt de zondagsberichten om goede doelen en de eigen activiteiten onder de aandacht te brengen.

(c) Website PKN gemeente Haarlem Noord – Spaarndam

De PKN gemeente Haarlem Noord – Spaarndam heeft een website waar belangrijke informatie over de gemeente en de activiteiten beschikbaar is. De diaconie gebruikt de website om de eigen activiteiten, het autorijrooster en goede doelen onder de aandacht te brengen.

(d) E-mailadres

De diaconie heeft een eigen e-mailadres. Deze wordt beheerd door de secretaris. Gemeenteleden, buitenkerkelijken en organisaties kunnen dit adres gebruiken om contact te leggen met de diaconie. Leden van het moderamen van de diaconie ontvangen de mail.

6. DOELEN 2015 - 2019

In het voorgaande is de visie en de missie van de diaconie verwoord. Echter een missie zonder concrete doelen heeft weinig of geen inhoud. Hierna wordt een lijst met doelen opgesomd. Echter ook deze doelen moeten nog worden geconcretiseerd. Niet alle doelen zullen in het komende jaar haalbaar zijn, daarom is een volgorde van belangrijkheid dan wel prioriteit aangegeven.

Voor 2015 stelt de diaconie zich de volgende doelen:

1. Actief zoeken naar hulpvragen binnen de kerkelijke gemeente Haarlem Noord en Spaarndam;
2. Bekendheid geven aan financiële ondersteuning in de gemeente en regionaal. Bijvoorbeeld: Intergemeentelijke Afdeling Sociale Zaken regeling (IASZ)
3. Financieel steunen van nieuwe doelen, ter beoordeling van de diaconie.;
4. Eén of meer eigen (lokale) projecten kiezen en die ondersteunen via Kerk in Actie;
5. Betrokkenheid en financiële ondersteuning woonproject van de De Schakel. Dit in samenwerking met het Stem in de stad project "Stemmers in het landschap".
6. Bewustmaking van de jeugd en de jeugd betrekken bij het diaconale werk;

Behalve bovenstaande, min of meer nieuwe doelen is er ook een hele lijst met taken en activiteiten die ieder jaar terug komen:

- een taak in het concretiseren van barmhartigheid en gerechtigheid; het verlenen van materiële en immateriële ondersteuning aan mensen of groepen binnen en buiten de gemeente, veraf of dichtbij en deelname aan maatschappelijke instellingen;
- een bestuurlijke taak in de Kerkenraad en het CvD;
- een financiële taak: beheer en verantwoording van de middelen;
- een toerustende taak tot diaconale gemeente;
- het werk als diaken van dienst op zondag, met name bij de viering van het Heilig Avondmaal en de voorbeden;
- Bekendheid geven aan en contact onderhouden met commissies / (werk)groepen en afvaardiging naar o.a. ZWO, , Diaconaal Fonds Samenwerkende Kerken en diverse stichtingen in Haarlem, CAHN, Classis, Stichting Present, Stem in de Stad.
- Contacten onderhouden met de zorginstellingen in Haarlem
- Vakantieweken promoten
- Verantwoordelijk voor een goede autorijdienst
- Verzorgen van bloemen met Dankdag voor gewas en Arbeid
- Organiseren Kerstactie
- Mede organiseren ouderendag
- Bespreken giftenlijst
- Organiseren Kerstviering ouderen
- Organiseren Paasbrood/-maaltijd actie
- Opstellen collecterooster
- Blijven steunen en meehelpen van de oecumenische ziekendag
- Financieel garant staan en/of financieel ondersteunen van de Kerstinn in De Schakel
- Deelnemen aan wijkactiviteiten
- Groepen vragen voor uitvoeren van de Pollepel
- Organiseren van de Diaconale zondag, 1ste weekend in februari.

7 EVALUATIE DIACONIE 2013-2014

Aangezien er aan het einde van dit seizoen drie aftredende diakenen waren, waaronder de penningmeester en de secretaris, en de functie van voorzitter nog steeds vacant was, ging menige vergadering over de personele invulling van het college van diakenen. Gelukkig is de functie van voorzitter vervuld en is er ook een nieuwe secretaris gevonden. Tevens komt er een gewone diaken bij. Helaas is er geen nieuwe penningmeester gevonden, maar Paul Dekker heeft zich bereid verklaard om sec de taak van penningmeester voorlopig te willen blijven vervullen.

In het afgelopen seizoen 2012/2013 heeft het college van diakenen 7 x vergaderd. Eén diaken heeft zitting in het moderamen van de kerkenraad. René van der Rijst neemt deel aan onze vergaderingen.

Op de zondagen wordt er door één of meer diakenen gecollecteerd en bij diensten met HA wordt de maaltijd mede door diakenen verzorgd. Tevens zorgt een diaken voor het voorbedenboek. Op enkele zondagen per jaar wordt door een diaken speciale aandacht gevraagd voor binnenlandse collectes. De diakenen zijn ook verantwoordelijk voor het wegbrengen van de bloemen en het autorijden.

Diverse gemeenteleden hebben zich bereid verklaard om bij diverse activiteiten mee te helpen, zoals het kerstfeest voor ouderen, paasontbijt, ontmoetingszondag e.d. Zij worden geen ambtsdrager.

Gastprekers:

- In september was Ekke Wolters onze gast. Hij is samen met zijn vrouw Annie ruim 10 jaar actief geweest met het organiseren van de Oecumenische Ziekendag. Lenie Oudshoorn en Margje Bartels willen dit van hen overnemen.
- Een deel van het bestuur van Ontmoetingscentrum De Schakel was in januari aanwezig om hun plannen met betrekking tot de opvang van volwassenen, die tijdelijk woonruimte nodig hebben, nader toe te lichten. Tevens vertelde de beheerder, Ronald Kempers, over het succes van het afgelopen kerstfeest aldaar.
- In april kwam Ebel Dijkstra, penningmeester van Stichting Eerlijk Delen, ons vertellen over het werk van deze stichting.
- Onze laatste gastpreker van dit seizoen was Ranfar Kouwijzer, de opvolger van Jurjen Beumer. Hij stelt zichzelf ten doel om Stem in de Stad stabiel, financieel gezond en duurzaam te maken, zodat deze organisatie kan blijven doorgaan met het aandacht geven aan en het op weg helpen van mensen aan de onderkant van onze samenleving.

De actie Fedeme (uitgevoerd door de ZWO) is dit jaar afgerond met een geweldig resultaat. Volgend jaar zal er een nieuw project gestart worden.

Door de huidige economische situatie merken we dat er meer individuele hulpaanvragen binnenkomen. Dit betekent een continue aanpassing van de te volgen werkwijze. We hebben daarom een training van René van der Rijst gekregen over gesprekstechnieken en er is contact gelegd met de heer Van der Jagt van het Interkerkelijk Noodfonds. Hij is bereid om in het najaar van 2014 één van onze vergaderingen te bezoeken.

Samen met Stichting Present Haarlem hebben we, voor de derde keer op rij, in juni een Veranderdag georganiseerd, waarbij we met gemeenteleden een oude dame geholpen hebben haar woning buiten te schilderen. Dit was een vervolg van de actie van vorig jaar. Alle deelnemers, de betreffende dame en de vertegenwoordiger van Stichting Present kunnen terugkijken op een zeer geslaagde actie.

Het permanente 'bezemteam' dat naar aanleiding van de eerste Veranderdag in het leven is geroepen is nog niet benut. Het wordt op de website vermeld, wellicht dat we er meer reclame voor moeten maken, dan wel contacten moeten leggen met andere hulporganisaties.

Vorig jaar zijn we gestart met De Pollepel: 3x per jaar wordt er een gemeentemaaltijd georganiseerd door een groep in onze gemeente (denk aan gespreksgroep, diaconie, jeugdraad, e.d.), tegen een kleine vergoeding, waarbij de "pollepel wordt doorgegeven" aan een andere groep. Gemiddeld zijn er 60 – 70 deelnemers, bestaande uit ouderen, maar ook gezinnen met kinderen. Het is inmiddels een mooie traditie geworden. Er zijn voor het komende seizoen al weer drie groepen bereid gevonden om voor onze gemeente te koken.

De procedure rond de viering van het Heilig Avondmaal is enigszins aangepast om het vlotter te kunnen laten verlopen, zonder het karakter aan te tasten. Het loopt nog niet helemaal zoals het zou moeten, maar de indruk is dat de gemeenteleden hier geen last van hebben. Tevens is al het linnengoed geïnspecteerd.

Er is diverse malen contact geweest tussen de diaconie en het College van Kerkrentmeesters inzake het onderhoud en het gebruik van het dienstgebouw van de Oude Kerk. In goed overleg is er bepaald welk onderhoud noodzakelijk en gewenst is en er is een kostenverdeling gemaakt.

Aan het eind van het seizoen zijn wij op bezoek geweest bij Stem in de Stad. Joris Opdam, straatpastor, leidde ons rond. Aansluitend hebben wij een vesper meegemaakt.

De Kerstactie had in 2014 de volgende doelen:

- Lokaal: Schuldhulpmaatjes
- Landelijk: Stichting U.A.F., stichting voor vluchtelingen studenten
- Wereldwijd: Stichting voor ongehuwde moeders in Kenia, die graag een naaischool willen starten

De diaconie heeft medewerking verleend aan/zelf georganiseerd:

- Project Fedeme
- Kerstmaaltijd in De Schakel (garantstelling)
- Welkom in de Wijk
- Oecumenische Ziekendag
- In samenwerking met CAHN verzorgen van kerstpakketten
- Kerstviering voor Ouderen
- Ouderezondag/Ontmoetingszondag
- Verzorgen sobere maaltijden (dit jaar in de Mariakerk)
- Verzorgen Paasontbijt

- Informatie verstrekken over vakantieweken
- Opstellen collecterooster
- Opstellen jaarplanning
- Veranderdag
- Gemeentemaaltijden De Pollepel
- Samenvattende verslagen in het Noorderkwartier van de diaconievergaderingen
- Financiële bijdragen regionale goede doelen

Contacten en/of afgevaardigden naar:

- ZWO
- CAHN
- Wereldwinkel
- Amnesty International
- Classis
- Stichting Interkerkelijk Noodfonds
- Stem in de Stad
- Voedselbank
- Youth for Christ
- GGZ InGeest
- Dienstencentrum De Schakel
- Diaconaal Centrum voor Gevangenispastoraat
- Bekend maakt bemind (voorheen Iftar)
- BUUV Haarlem (Buurtmarktplaats voor en door bewoners)

8. BELEIDSPANNEN KOMENDE JAREN:

Huidig beleid wordt voortgezet met de volgende aandachtspunten:

Contacten leggen/uitbreiden met:

- Stem in de Stad (diaconale jeugdprojecten)
- “Diaconaal Fonds Samenwerkende Kerken en Stichtingen in Haarlem” (Stichting Interkerkelijk Noodfonds)

Reserveringen voor:

- Onderhoud pand Westkolk
- Giften
- Projecten in De Schakel

Overige aandachtspunten:

- Samenwerking met ZWO en CAHN
- Meedenken over project Cafe Kerk
- Meer bekendheid geven van de diaconie binnen- en buiten de kerk
- Individuele hulpaanvragen beter kunnen opvangen/stroomlijnen (bijvoorbeeld door mensen zelf te benaderen en te vragen naar hun ideeën)
- Benutting huidige netwerken van onze kerk/gemeenteleden
- Bewustwording van onze gemeenteleden van de nood van de mensen om ons heen